

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גיליון תק

ערב שבת קודש פ' ויחי ה'תשס"ד

5000

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', "חיילי בית דוד" – בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שנת הק"ב להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ושנת הג"ן לנשיאותו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכיו"ר

לעילוי נשמת

הרה"ח התמים ר' יצחק אלחנן הלוי הי"ד

ב"ר יהודא לייב ע"ה

שגלוב

נאסר לרגלי מסירות נפשו בעד החזקת היהדות

ביום ד' תשרי ה'תרח"צ

ונרצח במאסרו ביום כ"ה טבת ה'תרח"צ

ת. נ. צ. ב. ה.

*

ולזכות

זוגתו הרבנית מארייאשא שתליט"א

לאריכות ימים ושנים טובות

ומתוך בריאות הנכונה

ב"ה

דבר מלכות

3

בכדי [=לחיים] ספרו ספדנייא וקברו קברייא! / משיח כ"ף מנחם-אב החש"א

זמן הגאולה

7

מה עונה יהודי כששואלים אותו: וכי בכדי ספרו כו' / פרשת השבוע באור הגאולה

הנסיון האחרון – מדור חדש!

15

הנסיון שאידע אינו אלא לעיני בעשר / שיחות, אגרות ומאמרים על עבודת הנסיונות בסוף זמן הגלות

המעשה הוא הטיקר

18

להעמיד בנים ובנות בישראל ולהתכונן ללכת עמהם לגאולה / הוראות למעשה בפועל

ניצוצות של משיח

20

עבודתנו להביא ולגלות את משיח "נאו" / קטעים קצרים ופחמים בעיני גאולה ומשיח

כתי"ק – פרסום ראשון

21

"פרק המניח" / צילומים נדירים מהוראות הרבי למניחי השיחות - מיוחד לגליון ה-500

מדור ה"דבר מלכות" מוקדש

לעילוי נשמת ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה - נלב"ע ביום ד' מנ"א - שבת חזון - ה'תשס"ג

יה"ר שתיכף ומיד ממש יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

ולזכות זוגתו: ח"י רחל תחיי בת שפרנצא וכל ילדיהם, נכדיהם ונינים שיחיו - לברכות עד בלי די

יחי המלך /

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213 • טל': 917-755-5605

סניף ארץ הקודש: ת.ד. 966 קרית שמואל, מיקוד: 26109 • טלפקס: 8715-770 (04)

דואר אלקטרוני: yechi@770.org.il • אינטרנט: http://www.torah4blind.org

מג' תמוז תשנ"ד עברו 500 שבועות!

עד מתי?!

הרבי אומר:

"יה"ר שסוף-כל-סוף ימצאו עשרה מישראל ש"יתעקשו" שהם מוכרחים לפעול אצל הקב"ה, ובודאי יפעלו אצל הקב"ה. . להביא בפועל את הגאולה האמיתית והשלימה"

קונטרס "יחי המלך" יוצא לאור 500 שבועות ברציפות!

מדי שבוע בשבוע הוא מביא אליך את שיחותיו הקדושות של הרבי בעיני גאולה ומשיח ושלימות העם והארץ, כתבי-יד-קודש נדירים - והכל בהדפסה מהודרת וכעת בעיצוב מחודש

הבה נתעקש יחד!

- הפץ את הקונטרס בין ידיך, מכריך ומקורבך
- תרום הקדשה על-גבי הקונטרס לזכות יקירך
- רכוש מנוי שנתי לקבלת הקונטרס ע"י הדואר

צור איתנו קשר בטלפונים הבאים:

ארה"ב: 917-755-5605

ארץ הקודש: 04-8715-770

בכדי [=לחינם]

חנטו חנטייא וקברו קברייא!

אצל יעקב אבינו החידוש הוא ש"לא מת" – היינו **שהגוף** שלו חי, ובלשון רש"י "חי הוא לעולם" – והכוונה גם לגופו • וקשה: הרי המצרים חנטו את גופו וכיצד יתכן שלא הבחינו בכך?! • והביאור: אלו ש"ספדו ספדנייא וחנטו חנטייא כו" לא הי' אצלם שום ספק שלפחות "חלק" מזרע יעקב לא יהי' בחיים, שאז גם יעקב לא יוכל להיות בחיים, ובמילא (לדעתם) צריך להיות "חנטו חנטייא", ומכיון ש"חנטו חנטייא" צריך גם להיות "ספדו ספדנייא וקברו קברייא" • תרגום חפשי משיחת כ"ף מנ"א ה'תשל"א – בלתי מוגה פרסום ראשון בלשון הקודש – בעריכת מערכת "יחי המלך"

לזרעו, מה זרעו בחיים אף הוא בחיים".
ב. [.] בגמרא זו ישנם כמה דיוקים (כפי שהמפרשים⁴ מתעכבים על-כך):

ראשית, נשאלת השאלה: למאי נפק"מ?

והתשובה ע"כ פשוטה ביותר: מת מטמא ואילו חי אינו מטמא (כלשון הידוע בגמרא⁵), ובאם "יעקב אבינו לא מת" הרי שאז אינו מטמא. ואפילו לדעות ש"קברי צדיקים אינם מטמאים באוהל"⁶, הם מודים שבמגע כן מטמאים, וא"כ על יעקב אבינו לא ניתן לומר זאת (שהוא מטמא במגע) מכיון שעליו אומר ר' יוחנן ש"לא מת" (וכמודגש ביותר בלשון

א. הגמרא במסכת תענית¹ מספרת על ר' נחמן ור' יצחק שישבו יחד לסעודה. "בתר דסעוד" (לאחר שסיימו סעודתם) אמר ר' יצחק: "הכי אמר ר' יוחנן יעקב אבינו לא מת". שאלו מיד ר' נחמן: "וכי בכדי ספדו ספדנייא וחנטו חנטייא וקברו קברייא", כלומר, היות ש"לא מת" – מה פשר כל העניינים הללו, הרי הם היו "בכדי" – ללא שום תועלת?² שהרי הוא הי' חי?

ענה ר' יצחק: "מקרא אני דורש, שנאמר³ ואתה אל תירא עבדי יעקב . . כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים – מקיש הוא

(1) ה, ב.

(2) ופי' רש"י: וכי בחנם ספדו כו'. וראה מפרשי העין-יעקב בדיוק לשון זה.

(3) ירמ' ל, י.

(4) ראה עיון יעקב לע"י כאן.

(5) נדה ע, ב.

(6) ראה הנסמן בלקו"ש חי"ח ע' 234 ובהעי' 55, 59.

קונטרס "יחי המלך" – השיחות שיפקחו לך את העיניים

מבצע מנויים

לרגל הופעת גליון ה-500 יוצאת מערכת "יחי המלך" במבצע מנויים נרחב - במסגרתו תנתן אפשרות לרכוש מנוי שנתי לקבלת הקונטרס "יחי המלך" ע"י הדואר, בתשלום דמי המשלוח בלבד

להצטרפות למעגל המנויים - נא לשלוח מעטפה לכתובת המערכת (שבע' 2), ובה שם וכתובת מדוייקים בצירוף דמי המשלוח לפי הנתונים דלהלן:

גליון 1: 2 ש"ח לשבוע (100 ש"ח לשנה).

מ-2 עד 14 גליונות: 3 ש"ח לשבוע (150 ש"ח לשנה).

מ-15 עד 28 גליונות: 5 ש"ח לשבוע (250 ש"ח לשנה).

מ-28 גליונות ומעלה - יש לפנות טלפונית למערכת הקונטרס לבירור מחירי המשלוח, טל': 8715-770 (04)

התשלום הינו עבור המשלוח בלבד הקונטרסים עצמם מחולקים ללא תשלום

ניתן להזמין גם כמויות גדולות לבתי כנסת ולאירועים, כמו-כן, ניתן לחלק את הקונטרס כתשורה בשמחות, בתוספת כיתוב על עמוד השער

זה הזמן להצטרף למעגל העולמי של לימוד ענייני גאולה ומשיח מתוך הקונטרס "יחי המלך" - "הדרך ישרה" הקלה והמהירה ביותר מבין כל דרכי התורה . . לפעול התגלות וביאת המשיח יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

גליון החמש מאות מוקדש לזכות

חברי המערכת

העושים מלאכתם באומץ ובמסירות - להביא את התגלותו המיידית

של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א תיכף ומיד ממש

הרב שלום דובער בן טייבל

ר' מנחם מענדל בן מרים עטל

ר' מאיר בן מלכה פערל

ר' אסף חנוך בן דבורה

הת' יואל הכהן בן מיכל

הת' אהרן הכהן בן מרים

הת' שמואל בן שרה יהודית

הת' שמואל בן דובה

הת' מאיר יהודה בן בלה

שיחיו

יה"ר שיראו הצלחה רבה בכל עניניהם בגשמיות וברוחניות, בענינים

הכלליים ובענינים הפרטיים, וכל מעשיהם יהיו אך ורק לנח"ר ולרצונו

של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, ובמהרה בימינו ממש יזכו

לשמע ולהדפיס את ה"תורה חדשה מאיתי תצא",

בהתגלותו המלאה לעין כל בשר, תיכף ומיד ממש

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

אמנם, בנוגע לחיי הגוף - כיון שהבן נמשך מהוריו ובפרט מהאב, ומפני שאצל אברהם הי' ישמעאל שהתנהג היפך הרצון, ועד"ז אצל יצחק הי' עשו היפך הרצון - נמצא שהגוף של אברהם ויצחק "קשור" עם ישמעאל ועשו.

בנוגע לשאר הענינים - הרי ידוע¹⁶ הדיוק בענין "יצא ממנו ישמעאל", שזה אמנם "ממנו" אבל באופן ד"צא", וכמו שאמרה לו שרה¹⁷ "גרש את האמה הזאת ואת בנה"; ועד"ז אצל יצחק נאמר¹⁸ "ביצחק יקרא לך זרע" ומפרשים¹⁹: "ביצחק - ולא כל יצחק";

אבל בנוגע לגוף שזה נעשה בעת הלידה - הרי לזה אין תקנה, כי יש חלק מגופו של אברהם שנשאר אצל ישמעאל (כביכול), ויש חלק מגופו של יצחק אצל עשו. ולכן, היות וחלק זה "מת" ביחד עם ישמעאל ועשו, במילא אצל אברהם ויצחק לא יכול להיות מצד גופם "חי לעולם".

משא"כ אצל יעקב החידוש הוא ש"לא מת" - היינו שהגוף שלו חי, ובלשון רש"י²⁰ "חי הוא לעולם" - והכוונה גם לגופו. והסיבה לזה: כי אצל יעקב היתה "מטתו שלימה" (כל ילדיו, כולל גם "זאת דינה בתו"²¹), ובמילא ע"י "זרעו בחיים (הנה) אף הוא בחיים".

ד. והנה, כאשר אמרו בגמרא "יעקב אבינו לא מת", לא עלתה השאלה מה החילוק בין יעקב לאברהם ויצחק - מאחר שזהו דבר הפשוט שלא "כאברהם שיצא ממנו ישמעאל". יצחק שיצא ממנו עשו, והגוף של האבא יש לו שייכות לילדים והוא עובר לילדים ע"י טיפת האב, "הלובן שממנו עצמות וגידים"²²

16 (לקו"ת ואתחנן ה, א. שה"ש ט, ד. ועוד.

17 וירא כא, י.

18 שם, יב.

19 נדרים לא, א. פרש"י ויצא כח, טו. וראה לקו"ש

ח"כ ע' 342 הערה 154.

20 תענית שם ד"ה לא מת.

21 ויגש מו, טו. ומקומות שבהערה 11 מובן שכולל

גם אותה.

רש"י⁷) - והרי "מת מטמא ואין חי מטמא". שזוהי נפקא-מינה לפועל בימינו אלה. וכאן ממשיכים המפרשים⁸ ושואלים: מדוע דוקא יעקב (לא מת)?

הן אמת שהוא הי' "בחור שבאבות"⁹, אך מהו הקשר בין זה שהוא הי' "בחור שבאבות" לזה שהוא "מת" או "חי", ומהו החילוק בינו לאברהם ויצחק?

הנה על זה המענה כההמשך בגמ': "מקרא אני דורש. . מה הוא בחיים אף זרעו בחיים" - שבוזה טמון ההסבר לא רק לשאלה "וכי בכדי חנטו חנטייא וכו'", אלא בדרך ממילא מתורצת גם הקושיא מדוע דוקא יעקב [אלא שלגמ' הי' זה פשוט גם קודם, אך עבורנו הדבר מובן עוד יותר מההדגשה בפסוק], וכדלהלן.

ג. הגמרא בפסחים¹⁰ אומרת מה החילוק בין יעקב לאברהם וליצחק, שיעקב אינו "כאברהם שיצא ממנו ישמעאל". יצחק שיצא ממנו עשו, אלא יעקב "מטתו שלימה"¹¹, שאצל יעקב כל הילדים אמרו "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד"¹² ויעקב ענה "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד"¹³.

ובענין זה מתבטאת ייחודיותו של יעקב אבינו על אברהם ויצחק¹⁴:

אצל אברהם ויצחק בנוגע לנשמתם הם "חיים" - כמרז"ל¹⁵ "צדיקים (ש)במיתתן נקראו חיים",

(7) "אלא חי הוא לעולם" - ראה להלן סוס"ג.

(8) ראה חדא"ג מהרש"א תענית שם. הרשב"א וענף יוסף לע"י שם.

(9) ב"ר פע"ו, א.

(10) נו, א.

(11) ויק"ד פל"ז ה. פרש"י פרשתנו מז, לא. וראה תר"כ בחוקותי כו, מב. ספרי ואתחנן ו, ד. האזינו לב, ט.

(12) ואתחנן ו, ד.

(13) פסחים שם.

(14) ראה עד"ז מקומות שבהערה 8.

(15) ברכות יח, סע"א.

◆ המלמד מתרץ, והתלמיד נשאר בקושיא

המענה המיוחד שלפנינו, יכול להיות מעין הגדרה על כללות ה"שקלא-וטריא" שהייתה מתנהלת בעת עריכת השיחה.

על הביאור ברש"י תרומה (כה, מ) – שנתקשה משה בעשיית המנורה והקב"ה הראה לו מנורה של אש – שאלו: לכאורה, אם במילא נעשית המנורה מאלי ע"י שהשליכה לאש (כמפורש ברש"י תרומה כה, לא) – לאיזה צורך ומה הועיל שהראה לו את המנורה. תוכן המענה שולב בהנחה שנדפסה בהתוועדות תשמ"ג ח"ב ע' 1022, אך לקמן באים חלק מריבוי הלשונות והביטויים המיוחדים שהכיל.

(א) לכללות השאלה כתב כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א:

ה"ז [הרי זה] בכל אופן קושיא בפ"ע [בפני עצמה] ואין לזה שייכות כלל להשיחה (וכמס"כ כל מפרשי רש"י) וכבר דובר בזה . . .

[בשיחה צויין בשוה"ג לשיחת ש"פ תרומה תשמ"א]

(ב) על התיבות "מה הועיל זה שהראהו" כתב:

רש"י כותב בפשטות שזה מועיל, והוא כותב בפשטות שזה אי אפשר שיועיל!?

(ג) בסוף השאלה (מכיוון שכבר הראהו לשם מה ה' צריך שתיעשה מאלי):

הוא ה' ויודיעם אשר רבות פעמים המלמד מתרץ קושיא, ובפעם הא' אינו תופס, ואז המלמד מוסף ביאור ולפעמים זה מספיק. ולפעמים גם ההוספה ועוד הוספה ועוד הוספה כו' – אינו תופס ונשאר בקושיא.

המדור מוקדש

לעילוי נשמת ר' שלמה הכהן ב"ר ישראל מרדכי הכהן ע"ה איידלמן

נלב"ע ביום ב' סיון ה'תש"ס – לסדר זאתם תהיו לי ממלכס כהנים וגוי קדוש

יה"ר שיקווים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכס, בגאולה האמתית והשלימה תיכף ומיד ממש

עם כל הענינים שהגמרא מביאה.

אך השאלה שעלתה היא – "וכי בכדי חנטו חנטיא": אם כך, מדוע הוצרכו לחפש עצות שגופו של יעקב יותר קיים?²³

עונה על כך הגמרא: "מקרא אני דורש כו" (ולכאורה, מה המענה בזה על השאלה הנ"ל? הנה על כך) מפרש רש"י: הם לא ידעו מכך – "סבורים היו שמת".

וצריך להבין:

(א) מדוע אכן הם לא ידעו מכך?

(ב) אם אכן לא ידעו (ו"סבורים היו שמת") – לשם מה זקוקים בכלל ל"מקרא אני דורש", ה' לו לומר שאכן "בכדי חנטו חנטיא" כי "יעקב אבינו לא מת" אלא שהם לא ידעו מכך!

(ג) וביותר יקשה: אילו היינו אומרים ש"יעקב אבינו לא מת" הוא בנוגע לנשמה, אזי מובן מדוע אלו שהיו צריכים לחנטו לא ידעו שהוא חי, מאחר שאין להם שום שייכות לנשמת יעקב אבינו, הם אינם מסוגלים לגעת בה; אבל אם הכוונה "יעקב אבינו לא מת" היא גם בנוגע לגופו – מה זאת אומרת שהם לא ידעו מכך? הרי הם חנטו את גופו והי' עליהם לראות זאת, שהרי אינו דומה נגיעה (חניטה) בגוף חי לחניטה של גוף שאינו חי, וכיצד יתכן שלא הבחינו בכך?!

ה. והביאור בזה:

בשעת מעשה הרגישו שיש בגופו עוד חיות, אך הם לא ידעו מה יהי' איתו מחר ומחרתיים²⁴ – ומכיוון שיש לחנוט את הגוף מבעוד מועד, לפני שמתחילים להיות בו ענינים של הרס (כפי שהמפרשים²⁵ מביאים

(22) נדה לא, א.

(23) ראה הרי"ף לעי' תענית שם.

(24) וראה בחכמת מנוח (תענית שם) שמפרש ד"יעקב אבינו לא מת" הכוונה במצרים – לפני בואו למערת המכפלה.

(25) ראה גאון יעקב והרי"ף (ועוד) לעי' שם.

בפירושם על סוגיא זו, ובפירושם על ענין החניטה) – הנה כדי להבטיח שאם מחר יתחיל בגופו ענין המיתה, יהי' זה באופן שהגוף ישאר שלם באופן שוה, כדרך גוף חנוט, הוצרך להיות "חנטו חנטיא".

והנה, מכיוון ש"מקרא אני דורש" אשר חיי יעקב קשורים ל"זרעו" (וכמבואר לעיל שחידושו של יעקב לגבי אברהם ויצחק הוא בהנוגע ל"זרעו") – ומכך מובן, שזה שיעקב הוא "בחיים", הרי זה תלוי בזה ש"זרעו בחיים", כמובן מההשוואה "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים",

ואם יהי' חלק מ"זרעו" שלא יהי' "בחיים" ח"ו, אזי נהי' אצלו "כאברהם שיצא ממנו ישמעאל", במילא לא יתכן ש"יעקב אבינו לא מת",

– זהו שאומר: "מקרא אני דורש . . . מה זרעו בחיים אף הוא בחיים" – שהפסוק מבטיח ש"זרעו" יהי' בחיים, והפסוק משווה את יעקב לזרעו – היינו שישנה הבטחה בפסוק שזרעו יהי' בחיים.

ובלשון הרמב"ם²⁶: "הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותם ומיד הם נגאלין" – התורה מבטיחה ש"זרעו" יהיו בחיים, כי בטוח יעשו תשובה;

ולא רק חלק מזרעו – שאז הרי זה בדומה לאברהם ויצחק, אלא "לא ידח ממנו נדח"²⁷ – הפסוק מבטיח שאם "זרעו" הוא מזרע יעקב (שלגביו לא נאמר "ביעקב ולא כל יעקב" (כביצחק), אלא) אצלו מפורש בפסוק ש"זרעו בחיים" – ובמילא יהי' יעקב "חי" לעולם.

ו. ועל פי זה, סרה מאלי' השאלה "וכי בכדי חנטו חנטיא":

הם לא ידעו מה יקרה עם זרעו של יעקב אבינו – שהרי הפסוק שממנו למדים (ש"מה

(26) ה' תשובה פ"ז ה"ה.

(27) ע"פ ל' הפסוק – ש"ב יד, יד.

זרעו בחיים אף הוא בחיים") נאמר ע"י הנביא (ירמ') בנבואה לאחרי כו"כ שנים ודורות - והרי על-דרך הרגיל ישנו הכלל ד"שכיחא היזקא" (כדאיתא בפסחים²⁸), היינו, שכאשר עוזבים "את החיים ואת הטוב" ישנו ההיפך מזה²⁹ [. . .] ומה עוד כשהיו במצרים [וגם כשהלכו לקבור את יעקב אבינו הם ידעו שאח"כ יחזרו למצרים, שהרי השאירו שם את הטף] וידעו שמצרים היא "ערות הארץ"³⁰,

- ואם כן, אלו ש"ספדו ספדנייא וחנטו חנטייא וקברו קברייא" לא ה' אצלם שום ספק שלפחות "חלק" מזרע יעקב לא יה' בחיים, שאז גם יעקב לא יוכל להיות בחיים, ובמילא (לדעתם) צריך להיות "חנטו חנטייא", ומכיון ש"חנטו חנטייא" צריך גם להיות "ספדו ספדנייא וקברו קברייא".

וא"כ, אין צורך להדחק ולומר שהם חנטו את יעקב אבינו מחמת הספק כדי להבטיח את העתיד - כי גם אם נאמר שהמצרים ידעו שחיי של יעקב קשורים בזרעו וידעו שקישור הנפש בגוף של יעקב קשורה לאופן הנהגת הבנים, שזוהו דבר המתקבל בשכל

[למצריים הרי ה' את "חכמת מצרים"³¹, והיו אצלם כמה ענינים של שכל כולל גם חכמת הנפש, ובפרט לפי דברי פרעה "לא ידעתי את הוי"³², היינו שאת הוי' הוא לא ידע אבל אודות "אלקים" הוא כן ידע³³, שהפירוש "אלקים" ע"פ שולחן-ערוך³⁴ (עאכו"כ ע"פ קבלה וחסידות) הוא "בעל היכולת ובעל

28 ח, ב (וש"נ. אב שם - "קבוע" ראה להלן בסוף הסעיף) לא "שכיחא".

29 נצבים ל, טו ואילך.

30 מקץ מב, ט. יב.

31 מ"א ה, י.

32 שמות ה, ב.

33 לקו"ת אמור לה, ג. המשך תער"ב ח"ב ע' תתכב. ועוד. וראה תנ"א סב, א - יתירה מזה.

34 או"ח ס"ה.

יחד הנהגות בלה"ק
וסו האט מען זיך געכאפט ותודה עכ"פ ע"ז!
[וסוף סוף תפסו, ותודה על-כל-פנים על-זה]
אלא שגם בזה (מתוך חריפתא* וכו') - . . .
[תוכן המענה לשאלה עצמה - שולב בלשון ההנחה שנדפסה בהתוועדויות תשמ"ג ח"ב ע' 946, קטע הב'].

מה זה שייך להמענה ה"ז [הרי זה] קלאץ קושיא מעיקרא?
ובכ"ז [ובכל זאת] התפלפלו בזה, וגם מהועד!!

וסו"ס האט מען זיך געכאפט ותודה עכ"פ ע"ז!
[וסוף סוף תפסו, ותודה על-כל-פנים על-זה]

אלא שגם בזה (מתוך חריפתא* וכו') - . . .

[תוכן המענה לשאלה עצמה - שולב בלשון ההנחה שנדפסה בהתוועדויות תשמ"ג ח"ב ע' 946, קטע הב'].

ב) במענה נוסף כתב:

זהו הוספתי להדגיש אז מ'שפאלט א האר ואין שמים לב להר! ** מפורש מאחריהם ופשוט שהאור בלילה הוא מהלבנה שבשמים ולא מבארץ.

הוא ענין שפאלט א האר ואין שמים לב להר! ** מפורש מאחריהם ופשוט שהאור בלילה הוא מהלבנה שבשמים ולא מבארץ.

פירושו "לחתוך ולחלק שיערה לשניים", כלומר: להתפלפל ולחלק "חילוקים" דקים. וכאן כותב "אז מ'שפאלט א האר ואין שמים לב להר", כלומר, מרוב דיוקים וחילוקים לא שמים לב לענין עיקרי ביותר.

(* על דרך לשון חז"ל (עירובין צו, א): "אגב חורפ" (מרבוב חריפותו) לא עיין בה".

(** יש כאן לשון נופל על לשון: "מ'שפאלט א האר"

35 שבעה ל, 28. וראה בהנסמן בהערה הנ"ל - כבר"ח.

36 תענית שם סע"א ואילך. וראה בהשיחה בארוכה - שייכות הענינים אל"ז.

37 יבמות סב, א.

38 בא י, ט.

39 ע"פ ל' הפסוק - שם יב, מא.

40 רמ"ה, לחיים!

מה עונה יהודי כששואלים

אותו: הרי חנטו חנטייא וכו'?

- בעריכת מערכת "יחי המלך" *

א. איתא בגמרא¹: "יעקב אבינו לא מת². וכי בכדי ספרו ספדנייא וחנטו חנטייא וקברו קברייא . . . מקרא אני דורש, שנאמר³ ואתה אל תירא עבדי יעקב נאום ה' ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים, מקיש הוא לזרעו, מה זרעו בחיים אף הוא בחיים". ולכאורה, זה שיעקב לא מת יש להוכיח ממה דכתיב בפטירת יעקב⁴ "ויגוע" ולא כתיב "וימת"⁵.

ויש לומר, שמזה גופא מוכח, דזה שיעקב "הוא בחיים" הוא בגלל ועל-ידי-זה ש"זרעו בחיים", ולכן, ההוכחה וההודעה (כולל הפירוש והביאור בזה) ש"יעקב אבינו לא מת" הוא מזה ש"זרעו בחיים".

ב. ומזה מובן ענין נוסף:

ישנם כאלו שרוצים לחלק, רחמנא ליצלן, בין דורות של בני ישראל. ולדוגמא: הדור שנכנסו לארץ היו זכאים וכו', שכן, הם נכנסו בפועל ל"ארץ אשר תמיד עיני ה' אלקיך בה גו"⁶, עם יהושע בן נון וארון הברית וכו', וכבשו את כל הארץ (החל מהפלת חומת יריחו ע"י השבעה סיבובים ואח"כ כיבוש כל העיר) - משא"כ בדורות אחרים.

אבל לאמיתתו של דבר, בכל דור ודור הרי "זרעו בחיים", ועי"ז נעשה "הוא בחיים", כדלקמן⁷. ואדרבה, בדורנו זה - דור הגאולה - ישנה מעלה גדולה אפילו לגבי הדור ההוא (שנכנס לארץ), כי אז ה' צורך להמתין שבע שנים שכבשו ושבוע שנים שחלקו כו' ("ביז מ'האט פאנאנדער געפאקט די פעקלאך"⁸); משא"כ בגאולה העתידה לבוא בקרוב ממש - אין צורך

(1) תענית ה, ב. (2) וברש"י שם: "חי הוא לעולם". (3) ירמ"ל, י"ד. (4) פרשתנו מט, לג. (5) כפירוש רש"י על הפסוק (פשוטו של מקרא) "ויגוע ויאסף, ומיתה לא נאמרה בו, ואמרו חז"ל יעקב אבינו לא מת" - שכוונתו למארז"ל בתענית שם, אלא, (6) עקב יא, יב. (7) סעיף ד'. (8) = עד שארזו את החבילות (מהנחה אחרת).

(* הערת המו"ל: שיחה זו נדפסה ב"יתוכן קצר" שיי"ל בזמנו עיי' "ועד הנחות התמימים". חלקה הוגה אח"כ עיי' ב"ק אד"ש מה"ימ ונדפס (בשילוב עוד שיחות מההתועדות) בסה"ש תנשי"א ח"א ע"י 225 ואילך. בשוה"י העתקנו כמה הערות מסה"ש שם וצויין בסוף כל אחת מהם. בנוסף לזה, שילבנו בשולי-הגליון (ובמקרים אחדים אף בתוך השיחה) הוספות שחסרים בהנחה שלפנינו מתוך רשימה פרטית מהתועדות זו שיי"ל בזמנו עיי' "יקבוצת תלמידי בית המדרש אהלי תורה" (ויערכה בצורה קרובה מאוד לסגנון ואופן אמירת הדברים בהתועדות), ובכל אחת מההוספות צויין שהיא מהנחה אחרת.

◆ מה איכפת לו?...

מענה לשאלה בביאור ברש"י ד"ה ותכהין (תולדות כז, א). המניחים שאלו שאם אכן כהו עיניו של יצחק מעשן העבודה-זדה של נשות עשיו - ה' צריך שלכל לראש יזיק העשן להן. בין השאר רשם כ"ק אד"ש מה"מ על זה (המובא בחצאי-ריבוע - הקיף מנוסח השאלה):

אך איכפת לי (להמקשה) - לכל לראש - גנסי עשו
 ח"ו יכהו עיני
 גנסי עשו
 גנסי עשו

מה איכפת לי' (להמקשה) - באם יכהו עיני [נשי עשו] ובפרט שלרש"י היו מרשעיות.

[השיחה נדפסה בלקו"ש חט"ו ע' 211 ואילך. והשוה עם הנדפס בהערה 18 בנוגע להנ"ל. הצילום כולו ב"יחי המלך" שלח ע' 15].

◆ "מפליא"

בשיחות ש"פ עקב וראה תשמ"ג, נתבאר כלל בפירוש רש"י באותם מקרים בהם מתעכב לבאר טעם מילים שנכתבו "חסרות":

רש"י מדגיש "חסר" רק כאשר הדבר מצביע על ענין של חסרון; אך כאשר הכתיב השונה והחסר בא לרמז על מעלה מסוימת, נוקט רש"י בלשון "כתיב" וכיו"ב. בשיחה הובאו מספר דוגמאות, ובעקבות כך נערכה רשימה מכל המקומות בהם מבאר רש"י את הטעם דחסרות, בהתאם לכלל הנ"ל.

הרשימה הוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א (שהוסיף ריבוי הערות ותיקונים וכו'), ובראשה רשם:

מפליא - עד כמה ששוללים כל פי' פשוט!
 [הרשימה נדפסה בלקו"ש חכ"ט ע' 58 ואילך].

◆ אין שמים לב להר!

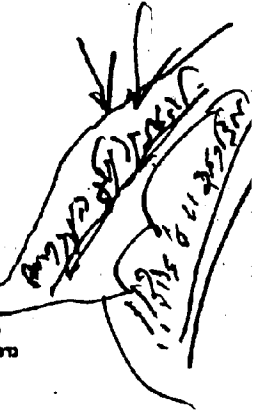
מענה על שאלות בשיחת ש"פ בשלח תשמ"ג - ביאור בכמה קושיות בענין עמוד הענן שרש"י לא מתעכב עליהם.

א) על תחילת השאלה "לאחרי המענה עדיין לא תפסנו" (ושאלו מהי הקושיא איך ראו דרך הענן המסתיר שהמצרים נוסעים אחריהם - הרי הענן ה' כל הזמן מלפניהם, ורק כשהמצרים התקרבו עבר לאחריהם), כתב כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א:

העתיק (ע"פ [על כל פנים] העיקריים).

אצל כמה יש ס'פר] זה?!

[ראה דוגמה נוספת בלקו"ש ח"ז ע' 260 בשוה"ג להערה 5:
"היות שאין הספר מצוי מועתק בזה לשונו". ח"ג ע' 883
שמועתק קטע ממכתב כ"ק אדמו"ר הרי"צ שעדיין לא נדפס
בשעתו, ועוד].

130 לשון הכתוב - ישיב א. ס.
140 ראה בקומות קטנות בלשון יחידות פנים - זק"ק ח"ב פ"ט וראח מכתב כ"ק מ"ח אדמו"ר -
דפוס ביבדיל תר"ח ג. שפה ז' תר"ח ח' מ"ח סימן ס"א.

♦ מתי משמיטים

בקשר להמובא לעיל אודות חשיבות הדיוק בציטוטים, מובאת תשובה מעניינת על הנחה משיחת פורים קטן תשמ"ו (ס"ו). בשיחה הוזכר שחילול השם הוא לפי דרגת האדם שדנים בו, והובא כדוגמא הסיפור בגמרא (יומא פו, א) אודות רב שאמר על עצמו, כי באם לוקח בשר מהטבח ואינו משלם לאלתר זהו חילול השם. בשיחה נזכר שם אמורא אחר, והמניחים שאלו אולי הכוונה למובא בגמרות אחרות וכו'. ענה כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א:

כתיב א"ל יאמר (הג"ס וכו') ג' ד' ס' י' א"ת כ' ל' ט' ו' - ו' י' ז' א"ן
י' ט' ז' א"ן ה' א"ת - ו' י' ז' א"ן י' ט' ז' א"ן

באם לא ימצאו (בדק"ס [בדקדוקי סופרים] וכיו"ב) גירסאות כהמדובר - ויציינום

ישמיטו השמות וכיו"ב התלוי בזה

[אגב: מזה רואים עד כמה יש להתייגע על כל דבר היוצא מפי קדשו, וכפי שמפנה אותם לעיין ב"דקדוקי סופרים [ומדגיש]: **וכיוצא בזה**, כלומר: לעיין בספרים נוספים בהם מופיעים חילופי נוסחאות, ולחפש דווקא "גירסאות [ומדגיש] כהמדובר" (ולא דבר דומה ממקום אחר, אלא גירסא **בסיפור זה עצמו** כפי שהוזכר בשיחה). ורק לאחר בדיקה כזאת אפשר להחליט באיזה אופן לצטט!].

♦ "יש גבול" לקושיות...

לשונות מיוחדים במענה לשאלה בביאור בפירוש רש"י דיבור-המתחיל "כי באפם הרגו איש" (יחי מט, ו) - שלגבי שמעון ולוי כל אנשי שכם "אינן חשובין כולם אלא כאיש אחד". בשתי המענות מפנה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לברר עניינים אצל זה שרש"י כתב עבורו את הפירוש, "בן חמש למקרא"...

למטה מטה בלי שינוי, אשר, זהו גם מדתו של יעקב - מדת האמת¹⁸, "יעקוב" (כפי שנכתב בחמשה מקומות) מלא וא"ו דוקא, שקשור גם עם גאולה העתידה כדחז"ל בזה¹⁹.

ד. וזהו גם מה שאמרו חז"ל "יעקב אבינו לא מת . . . מקיש הוא לזרעו מה זרעו בחיים אף הוא בחיים":

ההוכחה ש"הוא (יעקב) בחיים" היא מזה שכל אחד ואחת מעם ישראל - זרע יעקב²⁰ - האנשים והנשים והטף, במשך כל הדורות כולם - הוא "בחיים", וכיון שכן הרי "הוא - יעקב - בחיים"!

ומזה מובן ופשוט, שלא יתכן כלל וכלל לחלק, רח"ל, בין דורות של בני" בהענין ד"זרעו בחיים" - לומר, שדורות מסויימים הם בבחי' "אכשור"²¹, משא"כ דורות אחרים - כי, מאחר שתורת אמת קובעת ואומרת שחיים הנצחיים דיעקב תלויים ב"זרעו בחיים", בהכרח לומר, ש"זרעו" בכל דור ודור, בכל נקודה ונקודה, בכל זמן, בכל מקום ובכל מצב - הם "בחיים"! וכל חסרון ב"זרעו בחיים" (אפילו רק בדור אחד, ואפילו לרגע אחד של הדור) - היא פגיעה - רח"ל היל"ת - ב"הוא בחיים" דיעקב אבינו!!!

- כ"ה הפס"ד בתורה, ופס"ד בתורה הוא בעל-הבית ומשנה מציאות העולם (כמדו"ל²² לכאשר בית-דין מעברין את השנה בתולי' חוזרין)!

וכיון שכאו"א מישאל, האנשים והנשים והטף, הוא מזרע יעקב אבינו (כפי שנכתב גם בספרי אוה"ע, שיהודי זה הוא פלוני בן פלוני ופלונית עד ליעקב אבינו) - מובן, ש"זרעו בחיים" קאי על כאו"א מהם, ללא שום הבדל ח"ו.

ובפרט ע"פ המבואר באגה"ק²³ ש"נשמתו (של יעקב) . . . כלולה מכל הנשמות שבישראל מעולם ועד עולם", כולל ובמיוחד נשיא ישראל שבכל דור ודור - ד"נשיא" הוא ר"ת "ניצוצו של יעקב אבינו"²⁴, והפגיעה בהענין ד"זרעו בחיים" היא פגיעה רח"ל בהנשיא וביעקב אבינו

רק בל' עתיד "אל עפר תשוב" כי-אם בל' עבר אין צריך לענין המיתה כדוגמת "יעקב אבינו לא מת". ועי"ז נמשך הקו וחוט דכל סדר ההשתלשלות, כאמור: "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים".

20 שהרי, אם חסר ח"ו אצל אחד מישאל (בדור אחד), אין זה אמת [מהע' 16 בסה"ש שם].

21 יבמות לט, ב.

22 ירושלמי כתובות פ"ב ה"ב.

23 ס"ז.

24 קהלת יעקב מע' רבי. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1051 הערה 18.

25 (בהנחה אחרת נוסף כאן): ועד - כמו שאמרו בהפטורה שלפנ"ז (דפ' ויגש): "ודור עבדי נשיא להם לעולם", שזה שייך לכאו"א שנכח בעת אמירת הפטורה - מכיון ששמע הפטורה זו וענה אמן, עאכ"כ זה שקרא את ההפטורה, ועי"י הדיבור נפעל כן בהאזין דכל החדר - הענין ד"יעבדי דוד מלך עליהם", ובשתי הלשונות: "להם לעולם" ו"עליהם", שאלו ב' העניינים שיהיו במלך המשיח, גם מלך - "עליהם", וגם

תורת לוי"צ לתענית שם (ס"ע ז') ש"אמ"ת ליעקב"ב הוא תיבות יעקב"ב ל"א מ"ת"). (ע"פ סה"ש שם והערה 15).

19 פרש"י בחוקותי כו, מב.

(בהנחה אחרת נוסף כאן): ועד "ישיש בארון במצרים", שחודר בכל המצרים והגבולים, כולל גם ברגע זה הרי הוא במצב ד"ויחי יעקב", וכמדובר לעיל, שבכל זמן - "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים".

ומזה ממשכיכם לפ' "ואלה שמות בני ישראל": "ראובן ושמעון נחתין ראובן ושמעון סלקין", ובמובן ד"אלה שמות" - מראה באצבעו ואומר "אלה" ו"שמות" דוקא, שאת השם נותנים דוקא בשעת כניסת נפש הקדושה בשעת המילה [וי"ל שהיות שכל יהודי הוא מקבל מהקב"ה ובמילא אין צריך להמתין עד הברית מילה, אלא מיד בקריאת התורה, ובכל ח' יום יש לכל-הפחות שלוש פעמים קרה"ת - ולפעמים יותר מזה - שזהו הסדר מעת מתן תורה שבכל ח' יום קוראים לכל-הפחות ג' פעמים קרה"ת ויותר]; ונק' כן בפועל - "ואלה שמות בני ישראל", בהמשך ל"ויחי יעקב" - "יעקב אבינו לא מת", ע"י הביטול שבכל יהודי בעבודה הרוחנית "ונפשי כעפר לכל תהי", שלא

עצמם²⁵.

ונקודת הענין – שכל יהודי, ללא כל הבדל, הרי הוא קשור ומאוחד לעולם עם הקב"ה. וכפס"ד ברור דהרמב"ם²⁶ שכאו"א מישראל "רוצה להיות מישראל ורוצה הוא לעשות כל המצות ולהתרחק מן העבירות ויצרו הוא שתקפו".

ואמחז"ל²⁷ דהמקדש את האשה "על מנת שאני צדיק אפילו רשע גמור מקודשת, שמא הרהר תשובה בדעתו", ויש גורסין בגמ'²⁸ שע"י הרהור תשובה נעשה "צדיק גמור".

ולפי כ"ז מובן שהי' לא תהי' אפילו מחשבה באופן האמור, ועאכו"כ דיבור ופרסום הענין – שהרי-זה פגיעה ב"הוא בחיים" של יעקב אבינו, והיפך האמונה פשוטה בתורת משה שאומרת ש"יעקב אבינו לא מת" – ד"מה זרעו בחיים אף הוא בחיים".

וכיון שכבר נתפרסם הענין כו' – הרי בודאי ויהי רצון שהכוונה בזה היא – ש"זדונות נעשו לו כזכויות"²⁹, ויתירה מזו – "זכויות" ממש. וכן התועלת מהכתיבה וההדפסה כו' – שהענין **יומחק לגמרי מכל וכל**. – ולהעיר ממגילת סוטה שכל מטרת כתיבתה היא בכדי שאח"כ תומחק המגילה בהמים, "וימחוק יפה יפה עד שלא ישאר במגילה רושם הניכר כלל"³⁰; ואדרבה – עי"ז נעשה "ננקתה ונזרעה זרע"³¹ (אם היתה טהורה), שאם היתה יולדת בצער יולדת בריוח³², הי' דרכה לילד נקבות תלד זכרים³³ (הקשור עם הגאולה).

ה. ויש לומר דזהו מ"ש בגמרא: "אל וכו' בכדי ספדו ספדניא וחנטו חנטיא וקברו קברייא, אל מקרא אני דורש שנאמר כו'" (כדלעיל ס"א):

כששואלים יהודי – איך יתכן לומר ש"יעקב אבינו לא מת" ו"כי בכדי ספדו כו'" – הרי הוא עונה תיכף ומיד, "**מקרא אני דורש**" – כלומר: מה נוגע לי שישנם בעולם ספדנים וקברנים, אינני יודע משום "קונצים"³⁴, כי אם מה שמפורש בקרא³⁵ – ש"מקיש הוא לזרעו", ובמילא "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים!"

(משיחת ש"פ ויחי, י"ב טבת ה'תנש"א – הנחה פרטית, בלתי מוגה*)

רב ומלמד תורה – נשיא להם" (ראה לקו"ש חל"ה ע' 209 ואילך).

וכך נעשה אצל כל יהודי שהוא נשיא בעצמו ובמשפחתו ועד לכל העולם כולו, וכמדובר לעיל [שיחת ש"פ ויג' ס"ד (סה"ש שם ע' 208)] מהמובא במדרשים, שכל יהודי בעה"ב על כל העולם במובן ד"ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד", עאכו"כ – נשיא במדינתו (אע"פ שמדינה הוא מל' דין), מתחיל מארץ ישראל שהיא המדינה האמיתית שתתפשט בכל הארצות, ע"י שכאו"א עושה עבודתו לעשות במקומו ארץ ישראל.

(26) הל' גידושין ספ"ב.

(27) קידושין מט, ב.

(28) אור זרוע סקי"ב. תניא פ"א.

(29) יומא פו, ב. ושם: נעשות.

(30) רמב"ם הל' סוטה פ"ג ה"י.

(31) נשא ה, כח.

(32) פרש"י עה"פ – מסוטה כו, א.

(33) סוטה שם.

(34) (בהנחה אחרת): אינני יודע משום "קונצים" ושום פוליטיקות ("קיינע קונצן און קיינע פאליטיק"). ומה ששואלים: הרי היו כל הענינים? עונה הוא: אינני יודע משום ספדנים ושום קברנים – "אנא קרא קדריש", ללא שום פלפולים!

(35) ולא רק באופן של דרש ("מקרא אני דורש") – שהרי, הדרש הוא "מקיש הוא לזרעו", היינו, שהדרש מלמדנו ש"אף הוא בחיים" כמו ש"זרעו בחיים", אבל בנוגע ל"זרעו" אין צורך בדרש, כיון שמפורש בקרא (הע' 26 בסה"ש שם).

אינו ענין ברדיא וכו'. וק"ל.

אני ענין ברדיא וכו'.

השיחה המדוברת נדפסה (לפני הגהתה) בשיחות קודש תשל"ג ח"ב ע' 346 ואילך. צילומים מעלי ההגה נדפסו בגליונות "יחי המלך": תסא ע' 31. תפא ע' 15.

◆ **ציטוטים ומ"מ מדוייקים**

בקץ תשמ"ג אירע מאורע מזעזע בו בריונים מחוג מסויים הכו והשחיתו את זקנו של יהודי שהפיץ חסידות. כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א הקדיש לכך את שיחת י"ז תמוז תשמ"ג, שמחמת חשיבות הענין הוגהה ופורסמה. בתחילת השיחה פירט כ"ק אד"ש מספר הוראות:

להגי' שיהי' לשון הכתובים ומחז"ל **בדיק**

חסר ע"ד הרמז להפ' [רשה] – שאירע **בפינחס** (ומגדו – משבט שמעון)

חסר **רוב** המ"מ

כל המ"מ בשולי הע'

לפנינו אם כן שלוש הוראות כלליות: (1) לדייק בציטוטים של פסוקים ומאמרי חז"ל [גם כאשר בעל-פה לא צוטט הלשון בדיוק]. (2) לציין מראה-מקום על כל ענין. (3) להדפיס את המראי-מקומות בשולי העמוד (ולא בסוגריים בפנים השיחה, כפי שהי' בהנחה טרם הגהתה).

[השיחה נדפסה בלקו"ש חכ"ג ע' 300 ואילך; התוועדות תשמ"ג ח"ד ע' 1796 ואילך].

◆ **לא לציין לספר נדיר**

באותה שיחה, בקשר לנאמר אודות חומר הענין של השחתת הזקן וכו' – ציינו המניחים בהערה "ראה במקומות שנשמנו בספר הדרת פנים זקן". כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א הורה להשמיט ציון זה, וכתב:

אני ענין ברדיא וכו'.

◆ הגהה "חלקית"

פעמים רבות הגיה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א שיחות ומאמרים, אך ציין שהגהה לא הושלמה, והורה להדגיש זאת בציין "הנחה" וכיו"ב. לפנינו שתי דוגמאות מעניינות. (א) על ה"פתח-דבר" למאמרים "יום-טוב של ראש-השנה" ו"אדון עולם" תשמ"ג כתב:

לציין הנחה בלתי [מוגה] כי לא הגהתי כ"א מקופיא*.

[המאמרים נדפסו בספר המאמרים מלוקט ח"א ע' תכא ואילך] (יש לציין כי שם לא צויין שזו "הנחה").

(ב) על הנחה מהדרן על מסכת עירובין שנאמר בהתוועדות יו"ד שבט תשמ"ג כתב:

הוגה ותוקן רק מקצת.
בצד ציין:
לקו"ש חי"ז ע' 380

[ההנחה נדפסה בהתוועדויות תשמ"ג ח"ב ע' 911 ואילך, ונסמן בשוה"ג: "שיחה זו הייתה למראה עיני כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, והואיל לתקן בה כמה פרטים"].

◆ אינו ענין ברדיא

תקופה ארוכה היו חוזרים מעל גלי האתר קיצור מתוכן הדברים שאמר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בהתוועדות, ובחלק מהפעמים הגיה הרבי את הדברים קודם חזרתם ברדיו. בהגהה על דבריו בהתוועדות ש"פ ראה, מבה"ח אלול ה'תשל"ג הורה הרבי להשמיט קטע שלם שבא בתור מאמר המוסגר ואינו שייך ישירות לכללות הענין, וכתב בצד:

(* ע"ד לשון הגמרא זבחים ו, א. וברש"י שם: "קופיא וצפה ממילא . . קופיא לשון צף".

יהודי צריך לרצות ולבקש שיהי' גילוי הקץ

"בקש לגלות את הקץ לבנינו" (רש"י ריש פרשתנו)

ומזה גם הוראה לכל היהודים לכל הדורות – שצריך להיות הענין ד"ביקש . . לגלות . . קץ הימין": יהודי צריך לרצות ולבקש¹ שיהי' גילוי הקץ, שזה גופא (הבקשה וההתבוננות בזה) נותן סיוע ועידוד רב בעבודת ה'.

וכפי שרואים במוחש, שכשאומרים ליהודי ש"הנה הנה משיח בא" ("אָט אָט קומט משיח") ו"ווי וואָנט משיח נאָ" – זה פועל זירוז והוספה בעבודת ה', וזהירות יתירה יותר שלא יהי' שום ענין של "שמא יגרום כו", שח"ו יעכב את ביאת המשיח.

ובימינו אלה מיתוסף עוד ענין: תורת אמת אומרת² "כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה", הגמרא אומרת בפשיטות שהקץ ישנו כבר מזמן;

צריך רק שיהי³ ה"שעתא חדא"⁴ – ההזזה ("דעם "קער"")⁵ דתשובה, שמביא "ומיד הן נגאלין"⁶, מיד ממש – "נאור"⁷ – בעגלא דידן.

(תרגום חפשי משיחות עשרה בטבת וש"פ ויחי ה'תשמ"א – מוגה*)

(1) כנוסח התפלה ג"פ בכ"י (בימות החול) את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח. ובכל תפלה – ותחזינה עינינו כו'. וראה לקו"ש ח"כ ע' 384, 458 ואילך.	(5) מלשון וישע גו' לא שעה (ראה סה"מ קונטרסים ח"ב ע' 792. ועוד).
(2) סנהדרין צז, ב.	(6) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.
(3) ראה מאמרי אדה"ז הקצרים ע' ריב.	(7) בגימטריא ז"ן, א-ל הוי' – ראה בארוכה שיחת ש"פ צו, ה'תשמ"א.
(4) זח"א קכט, א.	(* נדפס בלקו"ש ח"כ ע' 234.

גדולה ביותר צעקת כאו"א מישראל: "עד מתי"!!

[. . .] בנוגע לכללות ענין הגלות – אין זה כדי לצער את ישראל, ח"ו, אפילו ל"רגע קטן"¹ בלבד, אלא אדרבה, כדי שעיי"ז יזכו לעילוי גדול יותר, כמ"ש² "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול". ובלשון הגמרא³ – בנוגע לגלות מצרים (בנוגע לטענת בניי "ולואי שנצא בעצמנו") – "שלא יאמר אותו צדיק ועבדום וענו אותם קיים בהם, ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא קיים בהם":

אפילו אצל אב ובן דלמטה, הרי, כשהאב רואה שבנו מצטער בגלות, יעשה כל התלוי בו כדי למהר ולהוציאו משם, ובודאי שלא יתחשב בכך שבגלל זה יאמר עליו דבר שאינו בשבחו כו'.

ואם הדברים אמורים באב ובן למטה, שרחמי האב על הבן הם במדידה והגבלה – הרי

(1) ישע"י נד, ז.
(2) לך לך טו, יד.
(3) ברכות ט, סע"א ואילך.

עאכו"כ שכן הוא בנוגע לרחמיו של הקב"ה, אבינו שבשמים על כאו"א מבנ"י, "בנים אתם לה' אלקיכם"⁴, עד למעלה דבן יחיד⁵.

וא"כ, נשאלת השאלה: וכי בשביל "שלא יאמר אותו צדיק ועבדום וענו אותם קיים בהם, ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא קיים בהם", יניח הקב"ה לבנו יחידו להתייטר בגלות עוד רגע אחד?!...

אלא ודאי בהכרח לומר שענין זה הוא (לא רק בשביל שלא יאמרו על הקב"ה שלא קיים הבטחתו כו', אלא) גם – ובעיקר – לטובתם של ישראל, שיהי' להם "רכוש גדול", היינו, שענין זה מהוה עילוי גדול לישראל, עד כדי כך, שבשביל זה כדאי לעכבם עוד רגע בגלות.

אמנם, לאחרי שהגלות נמשך ונתארך כל כך, למעלה מאלף ותשע מאות שנה... הרי, אין מקום עוד להסברה ע"ד ההבטחה ד"ואחרי כן יצאו ברכוש גדול", מכיון שישנו כבר גם ה"רכוש גדול".

ומכיון שכן, צועקים בני": "עד⁶ מתי קץ הפלאות", "עד⁷ מתי יחרף צר"?!...

בזמן הגמרא נאמר כבר ש"כלו כל הקיצין, ואין הדבר תלוי אלא בתשובה"⁸, שהיא "בשעתא חדא וברגע חדא"⁹, ומאז עברו כו"כ דורות שבהם הוסיפו ריבוי מופלג דעניני תומ"צ, עד לדורנו זה, אשר, כפי עדותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, השלימו כבר את כל הענינים, ולא נשאר אלא "לצחצח את הכפתורים", ומאז, כבר צחצחו גם את הכפתורים, ולא נשאר אלא להסיר מעט אבק מכפתור א' או מב' כפתורים כו', ולאחרי כל זה עדיין לא בא...

וכאמור, מדובר אודות צער של גלות למעלה מאלף ותשע מאות שנה, שבו מתייטר בנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, אשר, מאחוריו ולפניו נצבים ועומדים כל בני ובנות ישראל שבדור זה, כולל גם כל בני דורות שלפנ"ז, ונוסף לזה, ישנו גם הענין ש"השכינה שרוי' עם ישראל בצרת גלותם"¹⁰, כמ"ש¹¹ "בכל צרתם לו צר", "שכינתא בגלותא"¹².

ומכיון שכן, גדולה ביותר צעקתו של כאו"א מישראל: "עד מתי?!..."

וכמדובר בהתוועדות שלפנ"ז¹³ ע"ד הצורך לבקש ולדרוש ולתבוע מהקב"ה ע"ד הגאולה – ע"פ המבואר במדרשי חז"ל¹⁴, ומובא גם להלכה¹⁵.

ולכן, מתפללים בכל יום ויום ג"פ "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח . . כי לישועתך קוינו כל היום", היינו, לא רק "אחכה לו בכל יום שיבוא", כמ"ש בנוסח ד"אני מאמין"¹⁶, אלא יתירה מזה – "בכל יום" גופא "קוינו כל היום".

וכן ביום השבת מתפללים "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים", והכוונה בזה, כפירוש

בשלה. זח"א קכ, ב.

(4) פ' ראה יד, א.

(12) זח"א שם. ועוד. וראה מגילה כט, א. ובכ"מ.

(5) ראה כש"ט הוספות סקל"ג. וש"נ.

(13) סה"ש תשמ"ז ח"א ע' 225 ס"ט.

(6) דניאל יב, ו.

(14) ראה מדרש תהלים מזמור יז. מדרש שמואל

(7) תהלים עד, י.

ספל"א. ועוד.

(8) סנהדרין צז, ב.

(15) ב"י לטווא"ח סקפ"ח. רוקח הל' תפלה סשכ"ב.

(9) זח"א קכט, סע"א.

ובכ"מ.

(10) פרש"י נצבים ל, ג.

(16) ראה גם לקו"ש חכ"ג ריש ע' 349.

(11) ישעי' סג, ט. וראה תענית טז, א. מכילתא ס"פ

"פרק המניח"

בקשר עם גליון ה-500, הננו מביאים בזאת – בהמשך למה שנתפרסם בגליון ה-400 – לקט שני של תשובות ומענות למניחים רושמי השיחות, רובם הגדול בפרסום ראשון

תשובות ומענות אלו, אשר חלקים גדולים מהם לא נכללו בשיחות – מהוים אוצר בלום של הוראות וכללים כיצד לרשום שיחת-קודש, ועד כמה יש לדייק ולהזהר בכל מילה וענין בשיחות

מלבד זאת ישנם בהם ריבוי הדרכות על הגישה הנכונה ללימוד השיחות, ודרכי העיון, הקושיא והתירוץ (כגון: הבחנה בין קושיא בכיבור שבשיחה או קושיא כללית בענין בלי קשר לכיבור בשיחה; להתחשב עם המציאות בטרם שואלים, ולהעדיף גישה פשוטה וישרה בהבנת הדברים – במקרים כגון אלה מפנה כ"ק אד"ש לא פעם לשאול דעתו של ילד...). וכל זה בסגנון נדיר ומיוחד – שבמבחינה מסוימת הוא עיקר הענין והחכיבות של מענות אלה

◆ לא להוציא "חצי ענין"

פעמים רבות החל כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לבאר ענין מסויים, כאשר המשך הביאור התפרס על פני כמה התוועדויות.

בשיחת ש"פ וירא תשמ"ג, החל לבאר כי על פי נגלה, נשיאותו של כ"ק אדמו"ר הרש"ב החלה בפועל כבר בשנת תרמ"ג, תיכף לאחר הסתלקותו של כ"ק אדמו"ר מהר"ש [אף שקיבלה באופן "רשמי" כמה שנים מאוחר יותר]. המשך העניין דובר בשיחת ש"פ חיי-שרה, אולם המניחים הזדרזו להכניס רשימה ממה שדובר בפרשת וירא.

כ"ק אד"ש מה"מ אכן הוסיף ותיקן כמה דברים, אך הביע תמיהה על שמכניסים להגהה ענין ש"נשאר באמצע". כמו כן העיר על אופן כתיבת ההנחה.

הרי נשאר באמצע.

רשימה מילולית וכו' . . . [ב'ג' תיבות אינם ברורות בצילום] (חסרים כפשוט מלות הקישור . . . [ההמשך אינו ברור].

כמה מהערות כ"ק אד"ש מה"מ על גבי הנחה זו (שנכתבה באידיש) שולבו והובאו בשוה"ג בהנחה שנדפסה בלה"ק בהתוועדויות תשמ"ג ח"א ע' 469 ואילך. המשך הענין משיחת ש"פ חיי-שרה נדפס בע' 502 ואילך.

עבודתנו להביא ולגלות את משיח "נאו"!

בכל זמן ישנו ה"עביד עבידתי" שלו, ובתקופה שלנו ה"עביד עבידתי" הוא – להביא ולגלות ("אַרְאֶפְצוּבְרַעַנְגֶּעֶן") את משיח "נאו"!

שזוהי (כפי שאומר הרמב"ם) דרך פשוטה ודרך קצרה, ו"קרוב אליך הדבר מאוד בפיך ובלבבך לעשותו".

(תרגום חפשי משיחת ש"פ ויחי ה'תשמ"א - בלתי מוגה)

"חזק חזק ונתחזק"

וזהו ענין ד"ויישם בארון במצרים" המודגש במיוחד בדורנו זה (דור האחרון דגלות שהוא גם דור הראשון דגאולה) – שיוסף שבדורנו, נמצא יחד אתנו עד לרגע האחרון שיוצאים (והוא בכלל, כפשוט) מהגלות, ונותן כח וחיזוק ("חזק חזק ונתחזק") שלא להתפעל כלל מקשיי הגלות, אלא אדרבה – להוסיף ביתר שאת וביתר עוז במעשינו ועבודתינו, כדי לסיים ולהשלים את "צחצוח הכפתורים", עד לשלימות הנצחון ד"מלחמת בית דוד", בביאת דוד מלכא משיחא.

(משיחות ש"פ ויחי ה'תשמ"א - מוגה)

הכל דובר כבר והכל מוכן כבר

ועוד והוא עיקר – שהכל דובר כבר ("אַז מ'הָאָט שוין אַלץ גערעדט און אָפּגערעדט"), ובפרט ע"פ הודעתו והכרזתו של נשיא דורנו – שלא רק שכבר "כלו כל הקיצין", אלא עוד זאת, שהכל מוכן כבר ("אַז מ'הָאָט שוין אַלץ צוגעגרייט און אָנגעגרייט") כולל השולחן ערוך, וצריכים אך ורק לפתוח את העינים ואזי יראו – שנמצאים כבר בגאולה האמיתית והשלימה, ותיכף ומיד ממש.

(משיחת ש"פ ויחי, י"ד טבת ה'תשנ"ב - בלתי מוגה, [ההדגשה במקור])

לזכות ר' חיים אברהם בן צילה - ליום הולדתו ט"ז טבת, לשנת הצלחה בגו"ר

המלות בפשטות (ולא רק כפי שיכולים לפרש מלאכים...), שנזכה לראות בעינינו, בעיני בשר שלנו, בשיבת הקב"ה לציון, ירושלים עיר הקודש, ובאופן של רחמים, כדברי הזהר¹⁷ "יפקון בי' מן גלותא ברחמי".

ובודאי שומע הקב"ה וממלא את תפלתם ובקשתם ותביעתם של ישראל – להביא את הגאולה תיכף ומיד, "מיד הן נגאלין"¹⁸, בחסד וברחמים, ומתוך שמחה וטוב לבב.

(כל הקהל צעק – כו"כ פעמים – "עד מתי", וכ"ק אדמו"ר שליט"א רמז בידי הק' להגביר הצעקה כו'. ואח"כ אמר:)

אמרו חז"ל¹⁹ "גדולה לגימה שמקרבת", ויש לומר, שיש בזה גם הענין ד"מקרבת את הגאולה", מכיון שהלגימה פועלת קירוב הלבבות כו'.

ולכן, יאמרו עתה "לחיים" על לגימה כפשוטה.

ויה"ר – והוא העיקר – שעי"ז יתוסף עוד יותר בקירוב הגאולה, וכאמור, "יפקון בי' מן גלותא ברחמי", ומתוך שמחה וטוב לבב.

(משיחת ש"פ ויחי ה'תשמ"א - בלתי מוגה)

(19) ראה סנהדרין קג, סע"ב ואילך.

(17) ח"ג קכד, ב. הובא באגה"ק רסכ"ו.

(18) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

כבר מזמן הי' צריך להיות "דאלאי גלות"

. . . אע"פ שנמצאים ב"מצרים", מלשון מיצרים וגבולים, החל מהמיצרים וגבולים דעוה"ז, שזוהו"ע של גלות (כמבואר בתניא), ועאכו"כ בזמן הגלות כפשוטו, גלות בתוך גלות, מ"מ, "ויחי יעקב בארץ מצרים", חיים אמיתיים, "בתורה וחכמתה", שעי"ז זוכים "לחיי העולם הבא" (כדברי הרמב"ם בסיום ספרו), כי, הנשמה מלכתחילה לא הלכה לגלות, ומה שהגוף נמצא עדיין בגלות, ויצאתו מהגלות תהי' ברצונו של הקב"ה – כבר העיד הקב"ה בתורתו ש"כלו כל הקיצין", וכבר מזמן הי' צריך להיות "דאלאי גלות", קץ האמיתי ("ויהי מקץ שנתיים ימים") בכל הפרטים, ויתירה מזה – שאין צורך ב"קיצין" מדידות והגבלות ("אויס קיצין, אויס מדידות והגבלות"), כי, הגאולה באה תיכף ומיד ברגע שלאח"ז – כש"געתה פרתו" בפעם השני, ואין צורך בגעיית פרה, כי, נשיא דורנו גילה זה בלשונו "לאלתר לגאולה" וכיון שמאז עברו הרבה "לאלתר"ס", הרי בודאי שנמצאים כבר בפועל ממש ברגע שלפני רגע הגאולה האמיתית והשלימה.

(משיחת עשרה בטבת ה'תשמ"ט - בלתי מוגה)

גם במצב ד"ויחי יעקב" – חסר הענין הכי עיקרי

ונקודת הענין – שגם כאשר בני" נמצאים בארץ מצרים, בזמן ומצב הגלות ש"כל המלכיות (גלויות) נקראו ע"ש מצרים", אומר **פרעה**, ה"מושל בכיפה", ש"טוב כל ארץ מצרים לכם הוא", וע"פ הציווי שלו נותנים לבני" **"אחזה בארץ מצרים במיטב הארץ"**, ובאופן ד"וישב ישראל (ישיבה אמיתית – בשלוח) בארץ מצרים בארץ גושן", ולא עוד אלא ש"ויאחזו בה", **"לשון אחזה"**, ואולי י"ל גם **"לשון אחיזה"** [ושניהם אמת – שה"אחיזה" היא בתוקף של "אחזה"], ועד ש"ויפרו וירבו מאד", ש"מאד" מורה על מעמד ומצב שלמעלה ממדידה והגבלה – שאז נעשה גם בארץ מצרים מעמד ומצב ד"ויחי יעקב (כאו"א מישראל שנקרא בשמו של יעקב) . . . שבע עשרה שנה", חיים טובים (י"ז שנה בגימטריא טוב) **לאמיתתם**, ברוחניות [חיים שחדורים בתורה, "תורת חיים", ומצוותי עליהם נאמר "וחי בהם", ו"אין טוב אלא תורה"] ובגשמיות גם יחד.

אמנם, גם כשנמצאים במעמד ומצב ד"ויחי יעקב", חיים אמיתיים, ועד לאופן שלמעלה ממדידה והגבלה, "מאד" – הרי, כל זמן שנמצאים "בארץ מצרים", **חסר הענין הכי עיקרי** שאליו משתוקקים כל בני" – להיות במעמד ומצב ד"בנים הסמוכים על שולחן אביהם", שלכן, גם כשיש להם כל המצטרך להם ברוחניות ובגשמיות, במה נחשב זה בערך לצער הגלות, **"בנים שגלו מעל שולחן אביהם"?!... ולכן, מפרשת ויחי, "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנים"**, באים לפרשת (וספר) שמות שקשורה עם ענין **הגאולה** (ספר הגאולה), "ואלה שמות בני ישראל", "על שם גאולת ישראל נזכרו כאן", "דאובן ושמעון נחתין ראובן ושמעון סלקין".

(משיחת ש"פ ויגש, ה' טבת ה'תנש"א - בלתי מוגה)

ב. והנה, הנהגתן של נשי ישראל הצדקניות בדור ההוא מהוה לימוד והוראה בנוגע לנשי ישראל בכל דור ודור, ובמיוחד בדורנו זה, ע"פ המבואר בכתבי האריז"ל¹¹ שדרא דעקבתא דמשיחא הוא הגלגול של הדור שיצא ממצרים.

וההוראה היא – באיזו מדה צריכות נשי ישראל (בכל הדורות, ובמיוחד) בדורנו זה להתמסר למילוי תפקידן ושליחותן להעמיד בנים ובנות בישראל, "צבאות השם", ולהתכונן ללכת עמהם [ואדרבה: **"הם הכירוהו תחילה"**] אל הגאולה האמיתית והשלימה.

והרי הדברים קל-וחומר:

"נשים צדקניות שבאותו הדור" – היו במעמד ומצב של שעבוד מצרים, קושי השעבוד כו', עד לגזירת פרעה "כל הבן הילוד גו". ואעפ"כ, לא התפעלו כלל מקשיים אלו, אלא המשיכו למלא את תפקידן ושליחותן ללא כל חשבונות, מתוך בטחון גמור בהקב"ה, אשר, אכן עזר להם בכל המצטרך, ודאג לצרכיהם של הילדים, "ויניקוהו דבש מסלע ושמן מחלמיש צור", עד שבאו "עדרים עדרים לבתיהן".

ומכיון שכן, הרי על אחת כמה וכמה בדורנו זה, ובמדינה זו, אשר, לא זו בלבד שאין קשיים כו', אלא אדרבה, עוזרים ומסייעים לבני" בכל המצטרך להם – בודאי ובודאי יכולות נשי ישראל למלא את תפקידן ושליחותן להעמיד "צבאות השם" ללא כל חשבונות (חשבונות שאינם אלא פיתויי ה"יצר", או "תינוקות שנישבו" שאינן יודעות את גודל חשיבות הדבר), ופשוט, שאין לדאוג מה יהי' עם פרנסתם של הילדים, שהרי הקב"ה הראה כבר שבכחו לספק את פרנסתם של הילדים במצבים קשים יותר!...

וכשם ש"בשכר נשים צדקניות שבאותו הדור נגאלו ישראל ממצרים", כן הוא גם בנוגע לגאולה מגלותנו זה – שבשכר פעולתן של "נשים צדקניות", שמקבלות על עצמן את צער העיבוד וצער הלידה כו', כדי להעמיד "צבאות השם", זוכים כל בני" לגאולה האמיתית והשלימה.

(משיחת ש"פ ויחי ה'תשמ"ו - בלתי מוגה)

11) שער הגלגולים הקדמה כ'. ל"ת וס' הליקוטים עה"פ שמות שם, ד.

המדור מוקדש

לעילוי נשמת **אורי אהרן יואל בן יוסף ארי' לייב ז"ל** – נלב"ע ביום ב' טבת ה'תשכ"ב ולעילוי נשמת **פאולין רות בת ר' יצחק ע"ה** – נלב"ע ביום ב' דחה"ש, ז' סיון ה'תש"ס יה"ד שתיכף ומיד ממש יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה ולזכות כל משפחתם שיחיו – לברכות עד בלי די

המדור מוקדש

לזכר נשמת הרה"ג הרה"ח ר' **חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולאה ע"ה בלוי** רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך ריבוי שנים – נפטר ביום ג' אייר ה'תשס"ג לסדר "אמור אל הכהנים" יה"ד שתיכף ומיד ממש יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

ולעילוי נשמת האשה מרת **רוזה בת ר' יצחק מאיר ע"ה מיידנצ'יק** נלב"ע ביום ו', ערב שבת קודש פ' ויגש – אחר הצות היום – ה'תשס"ב יה"ד שיקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והיא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש

להעמיד בנים ובנות בישראל, "צבאות השם", ולהתכונן ללכת עמם אל הגאולה

א. איתא בגמרא¹: "בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו ישראל ממצרים".

וממשיכה הגמרא לבאר מה היתה פעולתן של נשים אלו – שהעמידו בנים ובנות בישראל, "צבאות השם", מבלי להתחשב בקושי השעבוד כו', "הולכות ויולדות בשדה... והקב"ה... מלקט להן שני עגולין אחד של שמן ואחד של דבש, שנאמר² ויניקהו דבש מסלע ושמן מחלמיש צור... היו מבצבצין ויוצאין כעשב השדה, שנאמר³ רבבה כצמח השדה נתתיך, וכיון שמתגדלין באים עדרים עדרים לבתיהן כו'", וכסיום דברי הגמרא – "כשנגלה הקב"ה על הים הם הכירוהו תחילה", לפני כל שאר בני, כולל אפילו משה ואהרן!

ויש לקשר ענין זה עם הפרשה שהולכים לקרוא בתפילת מנחה, פ' שמות – "ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד"⁴, ועד כדי כך, שאפילו לאחר גזירת פרעה "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו"⁵, לא התפעלו מגזירה זו, אלא המשיכו למלא תפקידן ושליחותן ולהעמיד "צבאות השם", והדגשה מיוחדת בנוגע לפעולתן של "המילדות העבריות"⁶, שפרה ופועה (אמה ובתה – יוכבד ומרים)⁷, אשר, לא זו בלבד ש"לא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים"⁸, אלא אדרבה – "ותחייין את הילדים"⁸, "מספקות להם מים ומזון"⁷, ובשכר זה – "ויעש להם בתים"⁹, "בתי כהונה ולוי ומלכות"⁷.

זוהי איפוא מעלתן המיוחדת של נשי ישראל, עד כדי כך, שבזכותן נגאלו ישראל ממצרים, היינו, שגאולתם של כל בני, כולל משה ואהרן, הייתה תלוי' בזכותן של נשי ישראל הצדקניות!

כלומר: הן אמת שהקב"ה הבטיח לגאול את ישראל ממצרים, "פקד יפקוד אלקים אתכם", אבל אעפ"כ, גאולה זו יכולה להיות בכמה זמנים כו', ולכן, כדי למהר ולזרז את הגאולה – יש צורך בזכות מיוחדת, זכותן של נשי ישראל הצדקניות (וע"ד המבואר במפרשי התורה¹⁰ אודות קיצור זמן הגלות מארבע מאות שנה למאתיים ועשר שנה – שקושי השעבוד השלים את המנין דארבע מאות שנה).

(1) סוטה יא, ב. וכו' בשמו"ר פ"א, יב.

(2) האזינו לב, יג.

(3) יחזקאל טז, ז.

(4) א, ז.

(5) שם, כב.

(6) שם, טו.

(7) סוטה שם. שמו"ר שם, יג. הובא בפרש"י עה"פ שם.

(8) שם, יז.

(9) שם, כא.

(10) רלב"ג לך לך טו, יג. ש"ך עה"ת לך לך שם.

שמות ג, ז. בא יב, א.

המאורע שאירע – אינו אלא נסיון בלבד

כשם שעד עתה הי' מונח ("אָפּגעלייגט") אצל כאו"א מאתנו שהרבי יוליכנו לקראת משיח צדקנו – צריך להיות מונח כן גם עתה.

והמאורע שאירע כו' – אינו אלא לעיני בשר שלנו, ואינו אלא נסיון בלבד (א' הנסיונות דחבלי משיח שצריכים להיות קודם ביאת גואל צדק), שכל ענינו הוא שמעלים ומסתיר על האמת.

(משיחות ש"פ תרומה, פ' זכור ה'ש"ת - בלתי מוגה)

אין לנסיון מציאות כלל גם בעולם הזה הגשמי והחומרי

מכיון שנמצאים אנו בימי הגלות האחרונים, לאחר שישלמו כבר כל הענינים, כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שלא נשאר לנו כי אם "לצחצח את הכפתורים", ותיכף ומיד, "עמדו הכן כולכם"¹ לקבל פני משיח צדקנו,

– ובפרט שמאז ועד עתה עברו כמה עשיריות שנים שבהם עסקו גם ב"צחצוח הכפתורים" –

הרי, בהכרח לומר שכאשר יהודי פוגש איזה ענין של מניעה ועיכוב בעניני יהדות, בבחינת "הבה נתחכמה לו" – אין זה אלא ענין של נסיון, ע"ד "האלקים נסה את אברהם"², "נסה" (גם) מלשון נס והרמה, היינו כדי שעיי"ז יבוא לתכלית העילוי – הרמה לגבי השלימות שלפני, ע"ד החילוק דנס וטבע (כמבואר בארוכה בדרושי חסידות³).

כלומר: מובן וגם פשוט עד כמה גדלה מעלתו של אברהם אבינו – אפילו לפני הנסיונות⁴, ועל-אחת-כמה-וכמה לאחרים כמה נסיונות, בתוכם נסיון דכבשן דאור כשדים, ועד לתשעה נסיונות, שבודאי לא הי' שום חסרון בעבודתו ומעלתו של אברהם אבינו; אלא, מכיון שרצה הקב"ה להרימו ולנשאו לדרגה נעלית עוד יותר, ועד לאין ערוך (נס) – ניסהו (נס והרמה)

מנסה תש"ח (ע' 94 ואילך). ד"ה נתת ליראיך תשל"ז (סה"מ מלוקט ע' קפה ואילך). וש"ג.

(4) דבן שלש שנים הכיר את השם, שנאמר (תולדות כו, ה) עקב אשר שמע אברהם בקולי, חושבני מאה ושבעין ותריין" (נדרים לב, סע"א). וראה רמב"ם הל' ע"ז פ"א ה"ג.

(1) סה"מ קונטרסים ח"ב שצז, ב. אגרות-קודש אדמו"ר מוהריי"צ ח"ד ריש ע' רעט.

(2) וירא כב, א.

(3) ראה לקר"ת פ' ראה (יט, ב ואילך) ד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו וביאורו. ד"ה זה וביאורו בסה"מ"צ להצ"צ בסופו. ד"ה נתת ליראיך פר"ת (ס"ע קה ואילך). ד"ה כי

גם בנסיון העשירי⁵.

ועד"ז בנדו"ד:

לאחרי שלימות העבודה בכל הענינים, כולל גם ענין הנסיונות שעברו בנ"י במשך כל הדורות, ובמיוחד בנוגע ליוסף שבדורנו (נשיא הדור, אשר, "בתר רישא גופא אזיל"⁶), כל הנסיונות שהיו ברוסיה הסובייטית, שעמד בכלם בתוקף ובגבורה עילאית, עד ליציאתו משם **בשלימות**, עם כל בני ביתו, ביחד עם ספרי וכתבי רבותינו נשיאינו כו' (כולל – פעולה נמשכת גם במדינה ההיא, פירות ופירי פירות כו', גם בימינו אלה) – הרי בודאי שלא חסר מאומה כו'; אלא, שהקב"ה רוצה שיהי' ענין של **נס והרמה באופן נעלה עוד יותר**, ולכן, מביא נסיון נוסף⁷.

ועוד נקודה בזה – שהנסיון הוא ע"י דבר שאין בו מציאות כלל, וכל ענינו אינו אלא לפעול נס והרמה, עי"ז שמראים שלא מתפעלים כלל, שאז, מתגלה האמת שאין בו מציאות כלל, כי אם לפעול נס והרמה:

בנוגע לנסיון העשירי – איתא במדרש⁸: "ביום השלישי, וכי מאחר שהדרך קרובה למה נתעבב שלשת ימים, כיון שראה (שטן) שלא קבלו ממנו (אברהם ויצחק), הלך ונעשה לפניו נהר גדול, מיד ירד אברהם לתוך המים. . . כיון שהגיע עד חצי הנהר הגיע המים עד צווארו, באותה שעה **תלה אברהם עיניו לשמים**, אמר לפניו רבש"ע כו', מיד נער הקב"ה את המעין ו**יבש הנהר** ועמדו ביבשה".

כלומר, כל ה"נהר גדול", אשר, כבר ב"חצי הנהר הגיע המים עד צווארו" – **לא היתה לו מציאות כלל** (לא רק ברוחניות, אלא) גם **בעוה"ז הגשמי**, כי אם ענין של **דמיון בלבד**, ולכן, כאשר אברהם הראה שאינו מתפעל מזה (אלא ממשיך ללכת כדי לקיים את ציווי ה'), ו"תלה אברהם עיניו לשמים" – אזי נתגלה **האמת**, שאין כאן מציאות של נהר כלל, "יבש הנהר ועמדו ביבשה", ואדרבה – כל מה שנשאר ממנו, אינו אלא הענין **דנס והרמה**.

ועד"ז בנדו"ד – שאין לנסיון מציאות כלל גם בעוה"ז הגשמי והחומרי, "עולם הקליפות"⁹, ולכן, כאשר "תלה. . . עיניו לשמים", אזי נתגלה באופן גלוי לעין כל שאין כאן מציאות כלל, וכל מה שנשאר, אינו אלא הענין **דנס והרמה** – שע"ז יתוסף עוד יותר בהפצת המעיינות חוצה, ע"י ההוספה בהוצאה לאור והדפסת כתבי רבותינו נשיאינו כו';

ובלשון המדרש (במק"א¹⁰) בנוגע להכרזה "דין נצח", ש"לא עלון מן תמן עד זמן דחמון כמין חרדא דדמא על אפי מיא" (סימן לביטול המציאות דרוח רע), שאז **שקט** (היפך המצב הקודם ד"חמו **עובוביא** במיא") המעיין והנהר הטוב שבמדרש שממנו שתו בנ"י, היינו, שע"ז ניתוסף ביתר שאת וביתר עוז בתוקף התפשטות הנהר מהמעייין, עד להפצת

5) להעיר, שהלשון "נסה" נתפרש רק בנוגע לנסיון העשירי, ולא בנוגע לנסיונות שלפנ"ז, גם אלו שנתפרשו בכתוב, מכיון שבו הי' עיקר (ושלימות) ענין הנס וההרמה, ועד שפעל **ממשות** בנסיונות שלפנ"ז, "שלא יאמרו הראשונות לא הי' בהם ממש" (פרש"י וירא כב, ב. נתבאר בארוכה בלקו"ש ח"כ ע' 73 ואילך).

6) עירובין מא, א. וראה סוטה מה, ב.
7) להעיר גם ממארו"ל (נדרים כב, ב) "אלמלי חטאו
8) תנחומא וירא כב.
9) תניא פ"ו (מע"ח ש"מ"ב ספ"ד).
10) ויק"ד פכ"ד, ג.

המעיינות (לא רק הנהר, אלא גם המעיין עצמו) חוצה.

עפ"ז מובן בפשטות שכל ההדגשה צריכה להיות אך ורק בנוגע לענין **הנס וההרמה**, ולא בנוגע לעצם המאורע דהנסיון:

המאורע דהנסיון – אין לו מציאות כלל, כאמור, ומכיון שכן, הרי, הדיבור אודותיו הוא **בדבר שאין בו ממש**, ובמילא, ללא כל תועלת, **ואדרבה** – עי"ז שמדבר אודותיו ומחשיבו למציאות¹¹, מבבל את עצמו והיצה"ר שלו כו'.

ולאידך, ענין **הנס וההרמה** – הוא הוא המציאות האמתית, הכוונה והתכלית דהנסיון, כאמור, שע"ז יתוסף עוד יותר בהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה.

ובאותיות פשוטות – שכל החיות וההתלהבות כו' צריך להיות בענין ד"שמור משמרתו מצוותי חוקותי ותורותי" (כמ"ש באברהם אבינו)¹², החל מלימוד ספרי וכתבי החסידות (ופשיטא, בהקדמת לימוד נגלה דתורה – "תלמודו בידו"¹³), היינו שכאשר יוצא לאור ספר חדש, קונטרס או מאמר כו', צריך **כאו"א** ללמדו, ובהדגשה – שאין להסתפק בכך שישנם כמה וכמה שלומדים ענין זה, אלא **כל"א**¹⁴ אחד ואחד חייב לומר **בשבילי** נברא העולם¹⁵, ובנדו"ד **בשבילי** נדפס ספר, קונטרס או מאמר זה!

(משיחות ש"פ ויחי ה'תשמ"ז – מוגה)

11) דפשיטא שאינו יכול לעשותו למציאות, כלשון חז"ל (ב"ר פל"ט, יד. וש"נ) "אם מתכנסין כל באי עולם לברוא יתוש כו'".
12) תולדות כו, ה.
13) לשון חז"ל – פסחים ג, א. וש"נ. וראה לקו"ת שה"ש כב, ד, שע"י "הלימוד שלמד בבחי' הנגלות שבתורה (בעוה"ז) מזה נעשה בחי' לבוש שבו ועל ידו יוכל להשיג פנימיות התורה" (בג"ע), ומזה מובן גם בנוגע ללימוד הנגלה והפנימיות בעוה"ז גופא.
14) סנהדרין לז, א – במשנה.
15) להעיר משיעור היומי ברמב"ם (הל' סנהדרין פי"ב ח"ג) – "כל אחד ואחד יכול לומר בשבילי נברא העולם".
וה"ש לומר בביאור דיוק הלשון "יכול לומר כו" – לא "חייב לומר כו" כנגמרא, אלא "יכול לומר כו", כדי להדגיש את הענין ד"רשות (יכולת) נתונה כו" (רמב"ם הל' תשובה רפ"ה), ותיכף ומיד ממש: שמה תאמרו מה לנו כו' (אף שיכול) כבר נאמר כו'.

בימינו אלו נמצאים כבר לאחרי כל הנסיונות

. . . ויש להוסיף בזה – שבימינו אלו נמצאים כבר לאחרי כל הנסיונות כו', ובלשון הידוע (ע"פ דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו) – שכבר סיימו אפילו "לצחצח הכפתורים", ובמילא צ"ל כבר קיום היעוד "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ", שאז, תהי' כל העבודה בעניני קדושה, באופן ד"ילכו מחיל אל חיל", עד "יראה אל אלקים בציון".

(משיחות ש"פ תרומה, ו' אדר ה'תשמ"ט – בלתי מוגה)

המדרש מוקדש לעיני ר' **יצחק** ב"ר **יחזקאל** ע"ה **בן זכרי'** – נלב"ע ביום ה' ניסן ה'תשס"ג
יה"ר שתיכף ומיד ממש יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והוא בתוכס, בגאולה האמתית והשלימה